

Nytt frå Fagområde for allmenntmedisin, UiB

Kven definerer allmenntmedisin?

Overskrifta er både eit betimeleg spørsmål og ei retorisk utfordring for eit breitt klinisk fag. Ord er viktige signalbærarar, og for vårt vedkommande er allmenntmedisin faget, medan allmenntpraksis er utøvinga og allmenntlegen utøveren.

Det er mange som har rett til eller tar seg rett til å meine noko om faginnhaldet. Lover, forskrifter og avtalar definerer først og fremst praksis og legen. Tradisjon, erfaring, lærebøker, retningslinjer, kunnskapsbasen og ulike former for konsensusdokument definerer på ein ganske ulen måte kva allmenntlegar skal drive med og er kompetente til, i vårt land og i andre land sine helsesystem. Og rammene er vide, med det medisinsk forsvarlege som ei overordna rettesnor.

Dette fører til at faget allmenntmedisin sitt kliniske innhald kan variere ganske mykje mellom legane, basert på utdanning og erfaring, interesser og drivarar. Men som alle allmenntlegar kjenner til, så er det også mange andre som meiner noko om kva allmenntmedisin er og kva vi skal drive med. Det kan vere pasientgrupper, ekspertgrupper, våre kollegaer på sjukehus, forskarar med spesialinteresser eller media og politikarar. Men det summerer seg likevel til at å finne balansen mellom alt dette i stor grad blir overlatt til den enkelte legen.

Gjennom det eg les, ser og høyrer har eg i det siste tenkt om det burde ha vore gjort eit nytt samla fagleg arbeid på denne fronten. På 1980-talet vart det for mange fagarbeidd ut konsensusdokument for konkrete avgrensingar mellom allmenntpraksis og spesialistpraksis. Kan det vere tid for ei slik tilnærming igjen?

Steinar Hunskaar
steinar.hunskar@uib.no

Hjelp mot utbrenthet hos fastleger

Senter for kvalitet i legetjenester (SKIL), som holder til i Alrek helseklynge, skal i samarbeid med Villa Sana tilby et kurstilbud til leger om arbeidssituasjon og utbrenthet. Tilbudet er tilgjengelig for alle kommuner i landet, og SKIL tilbyr en mal for kursinnholdet. Legene skal lære hvordan de kan kjenne igjen symptomer på

utbrenthet hos seg selv og andre, og lære om gode mestringsstrategier og støttetilbud. På kurset skal legene også diskutere hvordan de kan forholde seg til kollegaer som sliter.

I den nye utgaven av boka *Allmenntmedisin* (omtalt annet sted i spalten), er utbrenthet for første gang omtalt som symptom og tilstand, med vekt på helsepersonell.

Evaluering x 2 av allmenntmedisin

Universitetsmiljøa vert av og til evaluert av eksterne instansar, no vert det gjennomført to evalueringar der allmenntmedisin er involvert.

Norges forskningsråd (NFR) skal evaluere medisinsk forskning, og Institutt for global helse og samfunnsmedisin har plukka ut Fagområde for allmenntmedisin som eitt av miljøa som skal delta. Eit internasjonalt fagpanel skal evaluere forskingsaktiviteten og forskingskvaliteten, men ikkje minst skal ein vurdere forskinga sin relevans for sentrale samfunnsområde. Evalueringa skal resultere i råd til institusjonane, NFR sjølv og dei involverte departementa.

Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) har starta evaluering av medisinstudia i Norge. Prosjektet skal gje kunnskap om utdanningskvaliteten, og den skal bidra til kvalitetsutvikling ved å fremme erfaringsutveksling, finne utfordringar og gje råd om tiltak for vidare kvalitetsutvikling. Både studentar, tilsette og fakulteta skal bidra med informasjon gjennom spørreskjema. Undervisninga i allmenntmedisin vert evaluert både når det gjeld teoridelen og praksisdelen, og det vil bli gjort ei rekke samanlikningar mellom dei ulike studiestadane. Dei desentrale studiemodellane vil ha særskilt fokus i arbeidet.

Legevaktpodden – nyttig for legevakt

Samarbeidspartnarane i Alrek helseklynge har ei tid utgitt podkastepisodar under tittelen *Alrekpodden*, om ulike prosjekt. Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin (NKLM) har deltatt med episodar om ulike tema relatert til legevakt, som bruk av video i legevaktssentralen, smittevernuttstyr, akuttinnleggingar i sjukehus og om

brukarundersøkingar blant pasientar som har vore ved legevakt.

No startar NKLM med *Legevaktpodden*, i samarbeid med Alrekpodden, men som ein eigen serie. Innhaldet i episodane, som er på nokre få minuttar, er berekna på legevakttilsette og på folk flest.

Episodane kan finnast via legevaktmedisin.no eller ved å søke Legevaktpodden på Spotify.

Ny utgave av boka Allmenntmedisin

"Allmenntmedisin" er fjerde utgave av læreboken i allmenntmedisin som er skrevet for legestudentene og for allmenntleger i klinisk praksis. Den nye utgaven er oppdatert og revidert med nye kapitler, og er oppdatering av boken som sist kom i 2013.

Professor Steinar Hunskaar er hovedredaktør, og har sammen med nesten 60 medforfattere hatt ansvaret for den nye utgaven, deriblant en rekke fagpersoner fra instituttmiljøet i Bergen og blant allmenntleger ellers på Vestlandet.

Som før legges det stor vekt på å beskrive symptomer og sykdommer som er relevante for allmenntleger og for studenter som skal lære allmenntmedisin, og å vise hvordan allmenntmedisinsk arbeid utføres i praksis med tanke på utredning og behandling av de vanligste tilstandene.

Boken regnes som et løft for allmenntmedisin, og utgivelsen ble markert med et arrangement i Bergen i august og også på allmenntmedisinsk universitetsmøte i Trondheim i september.

Møte om forskning i primærhelsetjenesten

27. september 2023 blir det arrangert et åpent nasjonalt møte om forskning i primærhelsetjenesten i Alrek helseklynge. Målgruppen er primærhelsetjenesteforskere, klinikere, brukere, registreiere, beslutningstakere og andre interesserte, og formålet er å stimulere til mer og bedre forskning i primærhelsetjenesten og styrke samarbeidet mellom de ulike miljøene som jobber med slik forskning. Møtet er et samarbeid mellom de allmenntmedisinske forskningsmiljøene i Bergen og Forskningsgruppen RegForsk ved Institutt for samfunnsmedisin og sykepleie (NTNU).